

„Și ce fel de pardoseală
vrei să ai în vestibul
(sau bucătărie, sau
sufragerie...)?”

„În nici un caz linoleu’!!!
Gresie!”

Haideți să vedem cât de
tare greșiți!

text: dr. arh. Ana Maria DABIJA

UN MATERIAL UIMITOR (2):

PLUTA

PUȚINĂ ISTORIE

În primul rând, așa-i că habar n-aveați că linoleum-ul (că așa se cheamă) are o vârstă venerabilă de peste 150 de ani? Iată povestea lui.

Suntem în Anglia victoriană, o perioadă de mare înflorire economi-

că și culturală. Britanicii o asociază însă mai ales cu perioada de glorie a Imperiului Britanic. Se zice că la moartea reginei, Imperiul Britanic era atât de întins încât soarele nu apunea niciodată...

În ACEASTĂ Anglie, a dezvoltării economice, prin 1860, un domn -

pe nume Frederick Walton - inventează un material nou: o combinație de praf de plută cu linoxin (ulei de in), care se aplică pe un suport din fibre textile (să zicem că pe o urzeală). Pasta se colorează în masă cu pigmenți. Patru ani mai târziu, se deschide prima fabrică

de linoleum: Linoleum Manufacturing Company.

Invenția - de fapt descoperirea sau observația lui Walton - a fost că, lăsat în vase descoperite, uleiul de in se solidifică, transformându-se din lichid într-un strat rășinos semisolid. Acesta este un proces chimic de oxidare a două componente ale uleiului de in; ele se combină cu ajutorul oxigenului pentru a forma o moleculă foarte mare, asemănătoare celei produse în procesele de polimerizare a hidrocarburilor.

Inițial, uleiul de in solidificat, asemănător ca aspect și consistență cu o rășină și având culoarea chihlimbarului, era amestecat cu o serie de componenți naturali, ca de pildă colofoniul (rășină de cedru, provenită din regiunea Calofone), făină de lemn, plută tocată și gips. Compoziției i se adaugă pigmenți colorați. În acest stadiu al lucrării,

linoleumul are încă o consistență asemănătoare plastilinei.

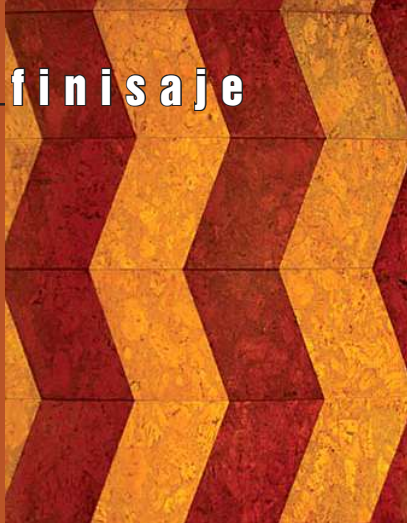
Compoziția colorată se calandrează și se lipește pe un suport continuu țesut.

Pentru finalizarea procesului de realizare a plăcilor de linoleum, mai sunt necesare două calandrări: pentru lipirea linoleumului de suport și pentru realizarea unor efecte cromatice (cele inventate de un producător scoțian, Michael Nairn).

Linoleumul a apărut ca un substitut mult mai ieftin pentru un tip de pardoseală denumită Kamptulicon, realizată din pudră de plută și ulei de in copt, cu adaos de ceară de albine, făină de pin și colofoniu.

Linoleumul de cea mai bună calitate s-a numit în literatura de specialitate de proveniență anglo-americană „battleship linoleum” - linoleum pentru vase de război -

deoarece acest produs a fost utilizat pe scară largă pentru a pardosi vasele de război. Trebuie precizat însă că această utilizare particulară a fost total inoportună, datorită inflamabilității materialului.

În perioada victoriană, linoleumul a reprezentat tipul de pardoseală utilizat în mod curent în locuințe, mai ales în zona holurilor, vestibulurilor, chiar a livingurilor.

Cuvântul „linoleum” s-ar putea traduce prin „ulei de in”. El provine din compunerea a două cuvinte latinești: „linum”=in, și „oleum”=ulei.

Pardoselile cele mai prețioase din linoleum (da, se poate spune despre linoleum că este o pardoseală prețioasă) se executau din asamblarea plăcilor de culori sau modele diferite. Aceste plăci (mai groase) erau și deosebit de durabile și rezistente la trafic intens.

Aud astăzi (și un mă pot abține să nu zâmbesc) despre... „linoleum ecologic”!!! Linoleumul ESTE ecologic, pentru că este un material natural! O să auzim, probabil în curând, apă ecologică, prin comparație cu vreo băutură răcoritoare. Nu întâmplător fac această precizare: ceea ce este denumit greșit - „linoleum” (sau, mai carpato-danubiano-pontic, „linoleu”) este un tip de pardoseală sintetică, vinilică. Despre aceasta, puțin mai jos...

Revenim la epoca victoriană, romantică.

Prin 1869 deja se exporta linoleum în America. Un oraș din Scoția, Kirkaldy, era, prin 1877, cel mai mare producător mondial de linoleum, cu șase fabrici care lucrau din plin.

În 1874 Joseph Wild Co. deschide prima fabrică de linoleum din Statele Unite (ulterior devenită The American Linoleum Company), într-un oraș care s-a numit... Linoleumville. În 1931 compania s-a mutat în Philadelphia, iar orașul a fost rebotezat Travis, Staten Island.

Pe la jumătatea secolului XX, odată cu dezvoltarea industriei maseilor plastice, s-au realizat covoare vinilice care asigurau unele din performanțele linoleumului: continuitatea suprafeței, întreținere

ușoară, aspect plăcut. Pentru că trebuia să semene cu ceva cunoscut, modelul stratului superficial, vizibil (deci o componentă strict estetică), a imitat aspectul linoleumului. Astfel, multă vreme și pentru multă lume, pardoselile din covoare vinilice (PVC) au fost numite pardoseli din linoleum.

CALITĂȚI VERSUS DEFECTE

Ce calități și ce defecte are pardoseala din linoleum?

Este un produs cald, natural, cu suprafață continuă, ușor de întreținut, elastic.

Produs cald: o calitate care îl face excelent pentru spații unde se stă mult timp; de asemenea, e bun pentru săli de clasă, creșe, grădinițe, camere pentru copii, având în vedere bucuria pe care o au copiii (dar nu numai ei, să fim sinceri) să stea pe jos.

Natural: tocmai am povestit.

Suprafață continuă: e perfect pentru spații unde sunt cerute condiții de igienă speciale (inexistența rosturilor elimină sursele de producere și dezvoltare a bacteriilor).

Se întreține ușor.

Linoxinul îl face rezistent la apă (se montează în bucătării și băi).

Elastic: spre deosebire de gresie, piatră, mozaic, o pardoseală din linoleum (ca și o pardoseală vinilică, de altfel, dar de grosime mai mare) este elastică, adică obiectele care cad pe ea se sparg mai greu (sau nu se sparg).

Calitatea cea mai importantă a acestui produs este că, în contact cu atmosfera, eliberează pe suprafață substanțe chimice care acționează ca bacteriostatici, limitând proliferarea coloniilor bacteriene și făcând acest tip de strat de uzură foarte indicat în spitale, camere curate, spații farmaceutice etc.

O altă calitate este că, produs în masă fiind, zgârieturile nu se evidențiază, spre deosebire de multe produse vinilice la care stratul vizibil este un film subțire. În cazul deteriorărilor mecanice minore, linoleumul se poate „autovindeca”, închizându-se (cicatrizându-se).

Durabilitatea: n-o să credeți, dar în Anglia mai există case cu par-

doseli originale din linoleum. Au circa 90 de ani.

Și - se zice - se țin încă bine. Nu în ultimul rând, mai contează modul și capacitatea de post-utilizare a produsului: reciclarea linoleumului este importantă pentru cerința de conservare a mediului înconjurător. Deșeurile se macină și sunt reutilizate.

Pulberea de linoleum utilizată permite: rapidă ajungere la maturitate a produsului, reziliența (elasticitatea), compactitatea suprafeței, omogenitatea calităților materialului.

Linoleumul se montează în spații interioare. Este posibilă degradarea sa, prin modificarea culorii, ca urmare a acțiunii radiației solare (în spațiile puternic vitrate se decolorează, datorită filmului subțire de la suprafața sa - „yellow film”). Linoleumul se comportă asemănător lemnului, adică este sensibil la variațiile de temperatură și umiditate, contrăgându-se.

LINOLEUMUL NU SE MONTEAZĂ LA EXTERIOR SAU ÎN SPAȚII UMEDE ȘI NEIZOLATE CU BARIERĂ CONTRA VAPORILOR.

Trebuie să vă mai spun că, la numai câțiva ani după inventarea linoleumului ca produs pentru pardoseli, același Walton a mai inventat un produs pentru finisarea pereților: lincrusta. I-am putea spune, fără să greșim, tapet din linoleum. Se fixează ca și tapetul obișnuit dar, fiind mai greu, trebuie luate măsuri speciale să nu se desprindă de perete.

Plecând de la linoleum, s-au dezvoltat și alte sisteme de finisaje pentru pardoseli și pereți, care au la bază pluta. Vreți să știți cum sunt? Vă spun! Data viitoare... ■

